

VÉLEMÉNYÜNK SZERINT

92+X

Az egyetemi felvételekkel kapcsolatos tapasztalatokról szólva olvastuk a Népszabadságban a Budapesti Műszaki Egyetem oktatási osztályvezetőjének nyilatkozatát arról, hogy az idén a vilamosmérnöki kar 846 jelentkezőjéből 88 nem jelent meg a vizsgán. A távozzatok 88 közül 62 fizikai dolgozó gyereke. Az építészmérnöki karon 33 visszalépőből 30 munkás- és parasztiatal volt.

Nem tudni, mi az oka annak, hogy ilyen nagy arányban lépnek vissza az egyetemi felvételtől a munkás- és parasztcsaládokból származó gyerekek? Az osztályvezető azt mondja: nem valószínű, hogy valamennyien elbuktak az érettségien, s adminisztrációs előírások miatt az is kizárt, hogy más felsőfokú oktatási intézménybe jelentkeztek volna. Miért másította hát meg korábbi elhatározását a 92 fiatalember (s a többi, más egyetemre jelentkezett, de a felvételi vizsgán meg nem jelent fiú és leány), aki a középiskolai tanulmányokon túljutott, az iskola és a KISZ-szervezet ajánlását megszerezte; miért torpant meg e csapatnyi munkás-parasztivadék az egyetem kapuja előtt?

Jó lenne tudni. S nagyon reméljük: akad vállalkozó intézmény, pénz, ember, energia arra, hogy e családokat felkeressék és megtudakolják a döntés megváltoztatásának okát. A visszalépettek közül néhány talán jövőre próbálkozik, de még ennél is fontosabb lesz a tapasztalatok összegzése, a tanulások levonása, és a már szociológiailag megalapozott intézkedések elhatározása a fizikai dolgozók gyerekeinek továbbtaníttatása érdekében.

NAGY FORMÁTUM

A Magyar Hírlap elmúlt csütörtöki számában megglossázta „nagy formátumú hetilapunk” Fekete István halála alkalmából írt nekrológját. Kifogásolja, hogy „hetilapunk” vigyázatlanul az író maradandó értékű könyveit között említi a Zsellerek című regényt is. A Magyar Hírlap kijavítja a nekrológban ezt a tévedést, és közli, hogy az említett regény „az 1919-es proletárdiktatúra és az azt követő ellenforradalom idejéről szól, s írója — az irodalomban szokatlanul direkt módon — intéz támadásokat benne minden ellen, ami a 133 napot jelentette”.

Egyet kell értenünk a Magyar Hírlap glosszájával; kellő tisztse-

lettel az elhunyt író jelentős életműve iránt, nem kegyeletstíron igazítja helyre ezt a valóban nem mellékes tévedést. De bocsásson meg a glosszáíró: mért ilyen tapintatos az újság irányában is? Mit jelent az, hogy „nagy formátumú hetilapunk”? A Magyarországi példák nagy formátumú hetilap, ha a Fülelssel hasonlítjuk össze; az ÉS nagyformátumú, ha a Magyarországgal vetjük egybe; a Magyar Ifjúság nagyformátumú, ha az ÉS-hez igazítjuk. Velünk is előfordul, hogy tapintatból elhallgatjuk a lap nevét, de nem azért, hogy más lapra lehessen gondolni.

Mi nem vesszük magunkra ezt a jelzőt, mert a nagy formátum relatív dolog. De akadhat olyan olvasó, aki mellőzi ezt a relativitást, s arra gondol, hogy egy íróról mégiscsak az irodalmi hetilap ír nekrológot. (Írt is.) De nem azt, amit joggal kifogásoltak.

Véleményünk szerint ilyenkor jobb nagyformátumú bátorsággal megnevezni a lapot. Ha ezt tapintatosan tesszük, akkor legálább úgy, hogy „ifjúsági hetilapunk”.

A LEVÉL

ÉS BORÍTÉKJA

Vietnam ügyében onnan kap lelkét az ember, ahonnan nem várná. En Ausztráliából kaptam egy újságkivágásokkal tömött borítékban, ismeretlen küldőtől. Erős a gyanúm: baloldali diáklap szerkesztője adott így hírt magáról.

A kiollózott cikkek arról tudósítanak, hogy Ausztrália nemcsak pénzzel, hanem halottakkal is adózik a vietnami rossz ügynek. Az amerikaiak majdani visszavonulásával Ausztrália kötelezettségei csak nőni fognak. A kontinensország nemrég tudta meg kormányától, hogy a hadi vezetőik a jövőben nagyobb készültséggel kívánják jelen lenni „Ázsia hatalmi erőterében”.

A küldemény célja nem lehet vitás: feladja felháborodását kívánta megosztani a címtettel, s ez ismeretlenül is sikerült.

Ezeket az értesítéseket sokatmondó megvilágításba helyezte valami. A borítékban csinos bélyeg fedeztem fel, rajta keretes, téglalap alakú pecsétet: „Ha csatlakozol a hadsereghez, már 17 éves korodban annyi fizetést kapsz, mint egy teljes keresetű felnőtt”.

Soha nagyobb különbséget levél és pecsétje között...

H—i

MÁGNÁSOK

ÉS HULIGÁNOK

A margitszigeti művészeti nyári iskolájának igazgatója fel a Magyar Nemzet kiváló publicistáját. Érthető, hogy átfogó intézkedéseket sürgetett: „... aki nem hajlandó Európának ebben a gyöngyszemében európai módon viselkedni, azt irgalmatlan separálva ki kell seperi. Az egész városból.”

Csak hogy: mi az az európai mód? „Igaz, nem a ruha teszi az embert és nem a hosszú haj” — ismeri ei a cikk szerzője — „ám ezek a jelvények általában egy magatartást is jeleznek. Milyen magatartást? Európa zsúfolásig van farmerekkel és hosszú hajjal. Ezek inkább egy nemzedéknek mint egy magatartásnak az ismerve. A szóbanforgó írás sajnos nemcsak a bűnözőket veszi célba, hanem általában azokat, akik „szükszerű farmerekbe csomagolt nyápic lábszáraikkal” vonulnak az éjben. Az ilyen hangulatok megfogalmazások nem adnak megnyugtató támpontot arra vonatkozólag, hogy kik rekesztik ki magukat a kulturált Európából.

Még furcsább, hogy a cikk — egy öreg pincér tanúvallomása révén — a kétségkívül nem nyápic lábszárú és nem farmerbe csomagolt hajdankori mágnásfiúkat is előnyben részesíti a mai duhajokkal szemben. Megtudjuk, hogy némelyikük „megette a pezsgőspoharat, még a talpát is elropogtatta, mintha sütemény lenne”, de a Szigeten nem okoztak kárt. Ebből a vallomásból azért ki lehet indulni. Aki csak egyszerűen eltörli a poharakat, az huligán. Aki meg is eszi őket, az mágnás. És nyilván európai is, hiszen van ízlése: kizárólag pezsgőspoharat fogyaszt.

E. I.

NAGYÍTÓ

Köszöntjük legújabb lapunkat, a Nagyítót, s nyomban tájékoztatjuk is olvasóinkat, hogy e látszerész-újságra utaló cím megtevesztő. A mostantól kezdve havonta megjelenő képeslap azt a célt tűzte maga elé, hogy olvasóit eligazítja a családi gazdálkodás, a vásárlás, valamint a szolgáltatások útvesztőiben. A Nagyító első számának tartalmából úgy teszünk: a lap nyeresége a fogyasztónak, és csakugyan fontos tanácsokat ad bizonyos áruk minőségéről, célszerű használatáról; a különféle vízparti campingekről, telekrelekezőkéről, a nyugdíj-

ba lépés technikai tudnivalóiról és számos, a lakosságot érintő témáról.

Am köztözködő hajlamunk nem hagyja, hogy elismerésünk mellett két észrevételünket elhallgassuk.

Fogyasztóként, sokalljuk a szerény terjedelmű — mindössze 32 oldalas — lap 10 forintos árát. Erős az aggályunk, hogy ekkora összeget épp azok nem áldozhat- nak efféle folyóírtára, akik leginkább rászorúknak a pénzük észszerű beosztásához szükséges szakcsere tanácsokra.

Kollégaként, olvasóként, azaz „betűfogyasztóként” szeretnénk, ha a Nagyító mint „termék”, maga is kiváló minőséget képviselne. Nemcsak a szerkesztői elgondolás tekintetében, a témák megválasztásában és a tájékoztatás hitelességében, hanem a szövegek stílárís pontosságában is. Szeretnénk hinni, hogy a Nagyítót bevezető „Köszöntő és bemutatkozás” elemi stílárís és nyelvi hibái csupán az első nyilvános szerepléssel járó elfogódottságból származnak.

Családtervezés
Trunkó Barna karikatúrája

KUTYAGUMI

Növekvő ámulattal figyelem, hogy milyen tanulmányok a pesti kutyák. Eldobott kavicsot visszahoznak, karikákön átugranak s megannyi parancsónak rögvest engedelmeskednek. Legfőbb attrakcióként csodálom a kutyáknak azt a képességét, hogy viszonylag rövid idő alatt szobatisztaságot tanulnak. Csak az lenne még kívánatos, hogy — utcatisztaságot is tanuljanak. Picikét zsenánt ugyanis, hogy sokfelé hovatovább lóugrásban kell az embernek az utcán közlekednie, ha ki akarja kerülni a kutyahulladékot. Ez azonban hagyján; mi, felnőttek elég edzettek vagyunk, s egy apró bosszúsággal többet könnyedén elviselünk, ellenben gyerekeink miatt már fokozottan kívánatos lenne, hogy legalább a játszótérek, homokozók tisztaságát tiszteljék a kutyák. S ha az ő felfogóképességüket ez meghaladja, gazdáikhoz kellene interpellációt benyújtani. Aztán ha ez sem vezet eredményre, akkor — isten bocsá! — esetleg ki kellene tiltani a kutyákat a gyermekjátsszótérekéről.

cs

BUGYI-SZÜNETI NAP

A Habselyem Kötöttárujáról ízléses csomagolásban ugyancsak ízléses garnitúrát hozott forgalomba: hat darab bugyit, más-más színben, s mindegyiken himnusz: az első HETFO, a második KEDD és így tovább, egészen SZOMBAT-ig. A vasárnapnak már nem jutott bugyi. Vajon miért? Összefüggésben volna tán a munkaszünettel, gondolván, hogy a dolgozó nők javarésze ilyenkor úgyis pihen, s ahhoz minek „flancolni”? Vagy esetleg új mozgalom bontogatja szárnyait, s valahol el kell kezdeni a hagyományok és az alsó fehérműk levétközítését?

Majd meglátjuk. Egyelőre csak vasárnap látjuk meg, de ha a szabad szombat országos méretet ölt, akkor talán egy nappal előbb is. Akkorra várjuk az ötdarabos garnitúrák megjelenését.

l—cz

Szerb Antalné

KÁNIKULÁBAN

„S háltak az utcán”. Fűvön fekvő aludt (nyilván részeg?) ma reggel — vasárnap, július 12-én, reggel kilenc órakor, a Mária téri autóbuszmegállónál. Lábam jóminőségű bőrszandál, inge fehér, öltönye rendes.

Az oldalán fekiúdt. Vicces, kit mi zavar, vagy nem zavar, ha alszik. Anka megdühödött Janekre, mert nem vette le éjszákára a karórát, ott ketyegett Anka fejénél. Jó lesz ez így? — kérdezte Anka, nyomtatott betűs, színes ceruzával írt hírdetéseket mutatott, ki akarja szögezni a fákra a Marszalkowskán. Hogy olcsó és jó ebédeket ad ez és ez a cím, vagyis a Janek. Hadd állítsanak be hozzá az ebédet keresők. Hadd dühöngjön. Bosszút akarok állni rajta, mondta Anka flegmatikusán. Mert mondtam neki, hogy vegye le, és nem vette le.

Anka sárga kordbársony nadrágban és sárga biciklistasapkában volt, ebben a jel-

mezben ült egy asztal tetején, a többi lányokkal, hátul, a tizenhetes teremben. Már én elől a disszertációmát védtem, az első sorban tekintélyes profok, mögöttük a hallgatóság, barátok és barátnők. A fehér „esküvői” selyemsantung ruhában voltam, megint divatos lett a hossza, a kilenc évvel ezelőtől. Ez selyem? — csodálkozott Miron, de tetszett neki. „A tárgy” — mutatta be Sandauer Miron Csaplárosnak, az nem értette. Már minthogy Miron a disszertációm tárgyá. Ankának jól áll a sárga szín, s a Janek úgyis eléggé beképzelt. Igaz, kicsit furdult a lelkiismeret, hogy épp az én kapumban késették meg, de nem tehettem róla. Anka bejelentette, hogy később a Janek is feljön, ő nyitott ajtó, amikor csöngöttek, még nem volt tíz óra, vasárnap este volt, március tizenötödike. En épp teát csináltam a konyhában, Ankának és Wlodeknek, félszemmel láttam, hogy csöpög Janek kezéből a vér, meg az arcából is, de kicsoda lélekjelenléte volt, rögtön a telefonhoz ment, felhívta az autós rendőrszemet, lement a kapuba és felóra múlva már a főkapitányságról tele-

fonált, hogy elcsípték a részeg társaságot, tíz percnyire tölem, a Kilinski-szobornál. Már föl is vették a jegyzőkönyvet, most megy a mentőkhöz. Később meg kellett operálni, valami daganatot vágtak ki a fejéből hátul. Különböző tehetséges fényképész, a fürdőszobájának a fala feketére van festve és óriási villanykörte égnek benne, úgyhogy rögtön tudta Anka, amikor először kiment fürödni, miről van szó, a kádban lepi meg és fényképezi a lányokat. Szegény Janek?

Furcsa, hogy Malacka hajlandó idegenekkel együtt aludni, ismeretlen nőikkel, vidéki szállodában, ahogy a Mészöly leírja a „Pontos történetek”-ben. Mi megfogadtuk Auschwitzban, amikor kilencszázad magunkkal aludtunk, hogy soha többé, és mindig magunkra fogjuk zárni a fürdőszobát. A „Pontos történetek”-et útközben olvasom, részletekben, a HÉV-en, a Margit-híd és Pomáz közt. Halni megy a csirke, gondolom, ahogy fölnezek, halni megy a csirke. Fekete szatyorbán van, fehér csirke, két fehér csirke. A szatyor a szemem magasságában, később leül, az asszony;

gyengéden nézek a csirkékre, ő mosolyog, gondol-e arra, hogy a csirke is madár, vagy már csak a húsrága? En már nem tudnék így, nekem külön koporsó kell, a kertem sarkába temessenek, el lehet intézni az engedélyt, csak sok utánajárás.

A Váci utcában, reggel féltízkor, egy ember a szemétkosárban kutat. Szakszerűen kutat, öltözte kopottas. A szemeteseknek is hagy valamit, mondta Goska, amikor sajnáltam kidobni a dobozokat, dugókat, üvegeket (Varsóban nem váltják vissza), s ez érv volt. A szemétkosárban kutatni, kicsoda leleményesség, s nyilván kevesebb energiát igényel, mint például, mint például...

Pláne ebben a kánikulában.

Kerecsy Irina